

Notat

Dato: 31.10.2017
Arkivsak: 2017/938-17
Saksbehandlar: knudjuv

Til:	Utval for Opplæring og helse Utval for Miljø og samferdsel Fylkesutvalet
Frå:	Fylkesrådmannen

Svar på spørsmål om praktisering av dispensasjon frå Fylkesmannen om skuleskyss

Det er stilt spørsmål om praktiseringa av dispensasjonen frå Fylkesmannen i Hordaland til samordning av skuleskyss med ungdomsbillett i Utval for miljø og helse, Misa og i Fylkesutvalet.

Dan Femoen (H) i Utval for Opplæring og helse stilte på vegner av H, A, Frp, Sp, R og V, Krf, MDG slikt spørsmål i møte 5 september 2017:

1. Ber om en oversikt over antall elever som er rammet av dispensasjonssøknadene ad. Gratis skuleskyss i Hordaland.
2. Fra hvilke områder/steder er disse elevene?
3. Hvilken kostnad vil det være for Hordaland fylkeskommune dersom alle elevene som har rett på gratis skuleskyss skulle få det?
4. Hva legger Hordaland fylkeskommune i begrepene «Godt utbygde og jamnlege avgangar?»

Alexander Fosse Andersen(Sp) i Utval for Opplæring og helse stilte på vegne av Sp, H, A, Frp, R, V, MDG og Krf slikt spørsmål i møte 5 september:

«Oppslag i lokalmedia i Sunnhordland syner at fleire elevar ved Fitjar VGS ikkje får skuleskyss dette skuleåret som følge av justering av rutetilbodet. Hordaland fylkeskommune har dispensasjon etter forskrift til opplæringslova § 10-3. Ifølgje forskrifta kan dispensasjonen verta gitt når desse vilkåra er oppfylte:

Fylkeskommunen må ha ei ordning med subsidiert rabattkort for ungdom. Prisen må ikkje overstige 50 % av vanleg månadskort for vaksne.

Eit rabattkort må omfatte ordinær reise til og frå skule, arbeid og fritidsaktivitetar.

Rabattkort må i tillegg til ordinær skuleskyss kunne nyttast både på dagtid og kveldstid alle dagar.

Dei aktuelle kollektive transportmidla som rabattkortet gjeld for, må vere godt utbygd og ha jamlege avgangar. Ordninga må omfatte minst heile skuleåret.

Med bakgrunn i dette kan administrasjonen gjere greie for om dispensasjonskriteria er oppfylte jfr. Forskrift til opplæringslova § 10-3, spesielt med tanke på høvet til å nytta rabattkort for deltaking på fritidsaktivitetar på kveldstid og i helger?»

Sigurd Framnes (Frp) i stilte slikt spørsmål i møte i Fylkesutvalet 26. oktober:
Gratis skuleskyss og dispensasjon fra opplæringsloven gitt av Fylkesmann.

Fra skolestart i år er elevene med rett etter opplæringsloven nektet gratis skoleskyss til vidaregåande skoler på øya Stord. Dette gjeld elever som bor i områdene Sagvåg og Rommetveit. I vedlagt innvilging av dispensasjonssøknad fra Fylkesmann gjengir han dei strenge kravene til en slik dispensasjon.

- Hva er årsaken for at Skyss tilsynelatende ikke tar hensyn til kravene i dispensasjonen?
- Gjeld denne problemstillingen andre elever i distrikts- Hordaland?
- Kan elever som urettmessig er pålagt å kjøpe ungdomskort forvente å få tilbakebetalt kostnadene med sine innkjøp?

Siden kravene er så konkrete og målbare, forventer jeg at Skyss umiddelbart endrer praksis. Selvsagt betinget at jeg ikke har misforstått noe.

Geir Angeltveit (V) stilte følgjande spørsmål til MISA den 18. oktober 2017:

I tilknytning til saka om Skuleskyss, skulekort og ungdomskort har Skyss svart at det er prosedyrene ved Fitjar VGS som har medført at 91 elevar no har mista gratis Skuleskyss. Reglane i opplæringslova kring fri skuleskyss er klare på at dispensasjonen til fylket gjeld dei områda der det er godt utbygde kollektive løysingar på fritida til elevene. Tidleg og seint, heile veka.

Skal ungdomskort ha tilsvarende meirverdi skal rabattkortet ifølgje fylkesmannens vedtak kunna nyttast både på dagtid og kveldstid alle dagar. Dei aktuelle kollektive transportmidla som rabattkortet gjeld for, må vere godt utbygde og ha jamlege avgangar.

- Ved ein eventuell klage til fylkesmannen, meiner Skyss at ein er innanfor dispensasjonen for elevar som bur i dei aktuelle krinsane?

Fylkesrådmannen sine svar på spørsmåla.

1. Hfk ved AUD har gjort ein utrekning av tal på elevar som blir omfatta av ordninga. Av elevane som vart søkt inn i vidaregåande skule i Hordaland i 2017-18, blir 6769 elevar omfatta av dispensasjonen. Det må presiserast at det finst feilkjelder, og talet vil variere gjennom året. Det skjer fortløpande endringar i elevtalet og elevane sine bustader, samt at ein del elevar fyller 21 år i løpet av skuleåret og fell då ut av ordninga. Elevar som fyller 21 år får tilbod om skuleskyss dersom dei oppfyller vilkåra til skyss i opplæringslova. Meir detaljar og atterhald om utrekninga er omtala i vedlagte rapport.
2. Hovuddelen av samordninga skjer i Bergen og omegn. Av ovannemnde 6769 elevane bur 5819 av elevane i Bergen og i «samordna» område i omegnskommunane (Fjell, Askøy, Sund, Øygarden, Lindås, Meland og Os). 580 av elevane bur i Sunnhordland (Stord, Bømlo, Kvinnherad), kor av 279 av elevane er frå Stord. Detaljar om elevtal fordelt på kommune blir omtalt i rapporten i figur 4 .
3. Med ovannemnde elevtal (6769 elevar), og med føresetnad at elevane løyser ungdomsbillett i 10 månader blir verknaden omlag 25 millionar pr. år dersom alle elevene med over 6 km til skolen skulle få gratis skoleskyss.
4. Vilkår i forskrifta om at elevane skal ha eit kollektivtilbod på fritida som er godt utbygd og med jamlege avgangar, er sentralt i dispensasjonen. Forskrifta set ikkje konkrete krav, men i eit svarbrev på søknad frå Undervisningsdirektoratet i 2002, vart det sagt følgjande:

«Eit rabattkort må omfatte ordinær reise til og frå skule, arbeid og fritidsaktivitetar. Rabattkortet må i tillegg til ordinær skoleskyss kunne nyttast både på dagtid og kveldstid alle dagar. Dei aktuelle kollektive transportmidla som rabattkortet gjeld for, må være godt utbygd og ha jamlege avgangar. Ordninga må omfatte minst heile skuleåret.»

Brevet seier vidare at eit kollektivtilbod som varer fram kl. 21.00 eller kortare i helgene tilfredsstillar ikkje forskriftenes krav i tredje punkt. Utforminga av områda/sonene for samordning vart i si tid gjort med dette som utgangspunkt.

Det har vore oppslag i media på Stord og diskusjonar med Fitjar VGS om samordning med ungdomsbillett og skuleskyss. Fylkesmannen i Hordaland har merka seg diskusjonen, og har sendt brev til Skyss kor dei ber om ein uttale om rutetilbodet på Stord knytt til vilkåra til i forskrift §10-3 til opplæringslova. Skyss har sendt svar til fylkesmannen i brev av 18. september 2017 kor ein gjer greie for saka på Stord, og kva Skyss legg til grunn for områda som kan samordnast med ungdomsbillett.

Fylkesmannen har svara Skyss på brevet, og syner der til forskrifta om dispensasjon §10-3 og viser og til ovannemnde brev frå Undervisningsdirektoratet av 2002. Fylkesmannen presiserer mellom anna til at retningslinene i brevet frå 2002 ikkje er oppheva.

Skyss vil saman med fylkesmannen avklare kva krav og retningslinjer som gjeld, og eit møte med fylkesmannen er under planlegging med dette som formål. Etter det Skyss har fått av informasjon har ikkje alle fylkeskommunar fått ytterlegare krav ut over krav gitt i forskrifta for deira ordningar om ungdomsbillett som skolareisebillett. Skyss vil også få gjennomført ei ekstern vurdering av kva krav som følgjer av lova og tilhøyrande forskrifter. Om det etter avklaringar med fylkesmannen blir naudsynt med endringar eller tilpassingar i dagens ordning må ein sjå på dette fram mot oppstart av neste skuleår. Større endringar i praksis må gjennomførast i samband med start av nytt skuleår. Det vil bli lagt fram ei sak når nødvendige avklaringar er gjort.

Fram til avklaringar ligg føre vil Skyss reversere endringane som vart innført for skuleåret 2017-18 som medførte at nye område blei teke med i samordninga. Det vil seie områda Sagvåg og Rommetveit på Stord, og Ramsøy på Askøy. Soner som blei teke ut av ungdomsbillettordninga i haust (Sveio) vert ikkje reversert.

Elevane som bur i områda kor ordninga blir reversert og som har hatt utlegg til ungdomsbillett og ønskjer skuleskyss, vil få høve til å sende inn krav til Skyss om refusjon på kostnader dei har hatt til busskort.

Breva frå fylkesmannen og Skyss er vedlagt.